

Politico: Spojeným státům selhávají diplomatické vztahy v Africe, africké státy raději posilují spojení a spolupráci s Ruskem

- editor007 | 24. dubna 2024

SVĚT: Spojeným státům selhávají diplomatické vztahy v Africe a mnohé africké státy raději posilují spojení a spolupráci s Ruskem. Vládám zemí jako Niger nebo Čad vadí, že je Američané poučují o demokracii a podmiňují tím svoji finanční a vojenskou podporu. Afrika je podle amerických diplomatů tímto přístupem unavena. Kvůli ochlazení vztahů se například z Nigeru mají stáhnout americké jednotky a místo nich tam již míří ruští polovojenští bojovníci. A takový scénář se může opakovat i jinde napříč Afrikou.

[Američtí představitelé si podle informací anonymních zdrojů bruselského listu Politico](#) začínají uvědomovat, že ztrácejí své postavení v mnoha afrických státech na úkor Ruska. Američané se přitom po zahájení ruské agrese na Ukrajině snažili přimět africké země, aby s Ruskem přerušily kontakt. Zdá se, že to ale bude spíše naopak.

Příkladem tohoto vývoje je situace v Nigeru, odkud se mají stáhnout americké jednotky v souvislosti s příchodem ruských bojovníků. Bidenova administrativa takto ztrácí pozice i v dalších zemích, jako jsou Čad, Středoafriická republika, Mali nebo Libye. Jde zejména o nestabilní země, kde dochází k vojenským převratům a mají napjatou bezpečnostní situaci.

Tyto a další země se stále častěji obracejí s žádostí o bezpečnostní pomoc na Rusko. V Nigeru vojenská junta v březnu vyzvala k vypovězení dohody o americké vojenské přítomnosti v zemi, zatím bez data jejich odchodu. Pokud američtí vojáci odejdou, Spojené státy ztratí přístup ke kritické vojenské základně, na kterou spoléhají v boji proti teroristickým skupinám včetně Islámského státu.

„Když všechny tyto země vyhodily Francouze, snažili jsme se dostat dovnitř a stát se mírotvorcem v naději, že si tam udržíme svou přítomnost,“ řekl bývalý zpravodajský důstojník pro Afriku v CIA Cameron Hudson. V těchto zemích ale následně proběhly vojenské převraty a situace se zkomplikovala. „To vše zjevně nefunguje. Nyní jsme ze hry venku. Rusko je nyní uvnitř,“ prohlásil Hudson.

Americké zákony totiž zakazují Washingtonu poskytovat finanční prostředky vládám ustaveným po vojenských převratech, což platí i pro Niger a další. Američtí představitelé se přesto snaží udržovat diplomatické vztahy s těmito zeměmi, z nichž mnohé mají rozsáhlé přírodní zdroje, ve snaze jednoho dne obnovit vojenskou a jinou finanční podporu, až v zemi nastanou demokratické volby.

Afričtí představitelé však diplomatům a dalším americkým úředníkům sdělili, že sice chtějí udržovat vztahy s Washingtonem, ale zároveň většinou odmítli návrhy, že jejich země musejí plněji přijmout demokracii.

„Většina těchto vlád si opravdu nepřeje, aby jim někdo říkal, co mají dělat,“ řekl třetí americký úředník. „Západ už dlouho africkým zemím říká, jak mají vládnout, a ony konečně říkají dost,“ uvedl diplomat.

Mnozí se ohradili proti americkým požadavkům na reformy a tvrdí, že Západ nemá právo poučovat o demokracii v Africe, když ignoruje podobné problémy spojenců v jiných částech světa. Někteří afričtí představitelé se tak raději obracejí na Rusko s tím, že Moskva může poskytnout rychlou bezpečnostní pomoc, když ji USA poskytnout nemohou.

Američané se podle diplomatů domnívají, že by nebylo moudré zcela se stáhnout ze zemí, které se potýkají s problémy v oblasti demokracie. Takový postup „ponechává obrovskou mezeru pro jiné, méně svědomité konkurenty, jako jsou Moskva nebo Peking,“ uvedl jeden z diplomatů.

Na příkladu Nigeru je vidět, že toto se již děje. „V čem mají Rusové oproti Spojeným státům skutečnou výhodu, je to, že mají zbraně a prodávají je včetně ručních zbraní nebo třeba vrtulníků. V Africe je mnoho bezpečnostních problémů a Afričané zbraně potřebují,“ uvedl úředník.

Rusko se tak chopilo příležitosti a využilo žoldnéře a další bojovníky napojené na ministerstvo obrany, aby pomohli zajistit bezpečnost v regionu. Například v Mali pomáhají příslušníci Wagnerovců vládním silám při provádění úderů a náletů. Mnoho ruských bojovníků v Nigeru a těch, kteří míří do sousední Burkinasy, dříve bojovalo pod vedením Jevgenije Prigožina a od jeho pokusu o svržení vojenských představitelů země loni v létě a jeho následné smrti se mnoho jeho bývalých zaměstnanců připojilo k novým i dosavadním soukromým bezpečnostním složkám, na které dohlížejí moskevské vojenské a zpravodajské služby.

Nyní ruské ministerstvo obrany poprvé v Nigeru dohlíží na novou bezpečnostní misi a vysílá polovojenské bojovníky, aby pomohli s výcvikem nigerijské armády. Kroky Ruska vyvolaly znepokojení mezi představiteli Bidenovy administrativy, kteří se snažili vyjednat s vojenskou juntou dohodu, která by nakonec umožnila americkým jednotkám v zemi zůstat.

Stále není jasné, jak brzy americké jednotky Niger opustí ani zda se podaří vyjednat jejich setrvání. Jeden z vysokých amerických představitelů uvedl, že existuje možnost, že USA budou stále pomáhat s výcvikem nigerijské armády.

Mluvčí Pentagonu generálmajor Patrick Ryder ale v pondělí potvrdil „zahájení rozhovorů mezi USA a Nigerem o spořádaném stažení amerických sil ze země“ a uvedl, že ministerstvo obrany vysílá malou delegaci, která se bude těchto rozhovorů účastnit. Neuvedl časový rámec příjezdu delegace ani odchodu amerických vojáků ze země.

Stále větší vliv v Africe uplatňuje také Čína, která neváhá investovat miliardy do infrastruktury, aby posílila svoji pozici v celém regionu. V roce 2023 darovala Čína Zimbabwe novou budovu parlamentu v hodnotě 200 milionů dolarů. Tento dar je symbolem čínské strategie financování rozsáhlých projektů po celém světě a zejména v Africe, aby se Čína etablovala jako prostředník modernizace a získala mezinárodní prestiž.

Tyto projekty, často velkolepé stavby, jako jsou vládní budovy a stadiony, zvyšují globální reputaci Číny a nenápadně mění dynamiku vztahů mezi dárce a příjemcem, kdy získává Čína navrch v bilaterálních vztazích.

Již dříve v roce 2023 Čína například slavnostně otevřela sídlo Afrického centra pro kontrolu a prevenci nemocí v etiopské Addis Abebě. Předtím Čína darovala nové parlamentní budovy několika zemím, například Mosambiku, Lesothu a Guineji-Bissau, [jak informuje server eastasiaforum.org](https://www.easiaforum.org).

